

Fíggjarstöðan og móguleikar hjá Argja Kommunu

At fíggjarstöðan hjá Argja Kommunu er eitt syrgiligt kapitull at lesa, má hvør borgari í kommununi vera greiður um. Tó hevur ein, sum borgari ongur ítökligar upplýsingar fingið frá sitandi meiriluta, ið nú er A-listin.

Nú ein dagin ringdi undirritaði niðan á Kommunuskivstovuna, og fekk eg í stuttum at vita frá Erland Jacobsen, at tað skuldi liggja ein viðtøka, ið skuldi verða samd av einum meiriluta av bygdaráðslimum, um roknskipurin og fíggjarstöðan skuldi sendast í hviðtús á Argjum, Norðatali og Syðradali. Tann viðtøkan varð ikki framd av sitandi meiriluta, og tí kundi roknskipurin og fíggjarstöðan ikki sendast í hviðtús í Kommununi. Harafturat fekk ein at vita, at tað kom at verða ov dyrt fyri tann slunkna kommunukassan at senda hesar upplýsingar, sum jú greiða frá, hvat skattakrónurnar hjá tær og mær verða nýttar til, út til hvørt húski. Prisurin skuldi verða kr. 40.000.

Um vit rokna eftir, so eru uml. 560 húski í allari kommununi. Roknskipurin og fíggjarstöða fylla 6 síður, ið við at taka avrit báðumegin sama ark, kemur niður í 3 síður. Hver síða kostar kr. 1.00. T.v.s. at hvør roknskipur kostar kr. 3,00 + porto á kr. 3,75.

Av hesum sæst, at tað kostar bert kr. 6,75 pr. húski, ella kr. 3.780, fyri alla kommununa. Hvat skaða hevði kr. 3.780, gjørt afturat teimum kr. 20.588.000 ið vóru fyri-



Jóannes M. Hansen

bilsrakstrarútreiðslurnar fyri kommununa í 1991? Við øðrum orðum vil meirilutin í bygdaráðnum vera við, at hesar 6,75 pr. húski má ein fyri Guðs skyld spara. Eg havi minna meining, men hvat meina tygum.

Góðu Erland, Heri og Bjarni, at hvør borgari í Kommununi nú er skuldarbundin fyri góðar kr. 42.000, uttan at kunna siggja nakrar ilögur til virkir ella onnur arbeispláss, ið kunnu økja um inntøkugrundarlagið hjá borgarunum í Argja Kommunu, er ikki bara nakað, ið kann goymast ella lágvast burtur. Tað er borgarin, sum verður meira og meira knokkroyttur av landsmyndugleikunum hvønn einasta dag, ið skal gjalda hesa skuld aftur.

Í valskránni hjá Lista A verður sagt, at kommunan er so at siga fult útbýgd. Tí er skuldarbyrðan so høg. Eg má spyrja, hvat er hetta fyri sluttur og tvælt. Kommunan hevur útstykkjað eitt nú uppi á Hamrinum. Spyrst tú, hvat útstykkjngarnar kosta verð-

ur svarað, at tær kosta onki fyri borgaran á Argjum, tí keypararnir av grundstykkjunum gjalda allar útreiðslur sjálvir. Hetta hevur annars verið framferðarhátturin í kommununi, tá ið útstykkjngar eru framdar. Tí er tað ikki so legið, at all fleiri borgarar í Argja kommunus pyrrja, hvar skuldin, ið nærkast teim 70 mill. so er farin til. Kommunan er verri enn so fult útbýgd, av tí at borgaratálið í kommununi veksur. Her mangla arbeispláss, so tað forslar, og tað er heilt givið, at vinnulívið skal útbýggjast í komandi tíðum.

Fyri teir borgarar, ið hava áhuga í fíggjarligu gongdini hjá Argja kommunu, vil eg visa til fyrbilsrakstrarroknskap og fíggjarstöðu fyri Argja kommunu fyri 1991, ið Listi C hevur borið út í hvørt húski í kommununi. Um Listi C fær meiriluta, verður hetta ein týðandi táttur í okkara virkseminum at upplýsa borgaran um roknskap, fíggjarligu gongdina og annað, ið viðvíkja borgarans skattakrónum. Hetta er samb. grein 11 í okkara stevnuskrá.

Hvar eru iløgurnar farnar?

Meðan aðrar kommunur, sum t.d. Fuglafjørður, hava nýtt ein hóp av ilögum til at menna idnað og arbeispláss á staðnum, hevur Argja kommunu rætt og slætt sovið á hesum øki. Hugburðurin hevur uttan iva verið ann, at vit eru »soviðgýg« hjá Havnni, og at tey flestu av okkara borgarum arbeida í tí almenna og privata tænastu-

virkseminum í Havnni. Harafturat má ein nevna Bacalao og Skipasmiðjuna, sum hava verið stór arbeispláss fyri íbúgvvarnir í Argja kommunu.

I dag standa vit við einari stórari skuld, ongum aktivum (arbeispláss elar aðrar ilögur, ið kunnu skapa inntøku), einum lækkandi inntøkugrundarlagi og einari rentu- og avdráttarbyrðu, ið etur inntøkugrundarlagið upp, so at onki verður eftir til vanligan rakstur og ikki minst ilögur. T.v.s. at tann sonevndi rentuveyðin er ikki fjarur, um gongdin heldur fram.

Spurningurin, sum borgarin í Argja kommunu eigur at seta sær, er, um ikki tíð er at skifta verandi leiðslu út, so at skil aftur fæst á fyrst og fremst ta ovurhonds stóru nýtslu, ið hevur verið, samstundis mugu allar góðar kreftir verða við til at veita kommununi aðrar inntøkur enn bert inntøkuskatt frá borgarunum.

Vinnulívssamtakið: Suðurstreym

Visandi til grein 5, 12 og 13 í stevnuskrá okkara, sum vit hava borið út í hvørt húski í kommununi, vilja vit arbeida fram imóti:

1. Frenja langtíðarfíggjarætlanir
2. Skapa vinnufremjandi tiltekning í kommununi
3. Samstarvið við grannakommunurnar skal vera gott.

Um vit taka støðuna í dag, so manglar okkara kommunu

pening til ilögur, sum kunnu skapa arbeispláss á staðnum. Argja kommunu, sum jú er ein partur av vinnulívsskipinum, Suðurstreym, er hött við vaksandi arbeisloysi og harvið minkandi inntøkugrundarlagi í skatti og vaksandi sosialum útreiðslum, sum í seinasta enda rakar skattaprosentið í kommununi.

I okkara langtíðarfíggjarætlan vilja vit á Lista C rokna Suðurstreym sum eitt vinnulívsskipi. Hetta ferir við sær, at Argja kommunu, saman við Tórshavnar kommunu og Kirkjubæjar Sökn og ikki minst vinnulívsskipinum á staðnum, mugu arbeida tætt saman um at fáa fleiri arbeispláss til Suðurstreym.

Grundað á omanfyrirstandandi mugu hesar kommunurnar beinavegin fara til verka fyri t fáa fatur á útlendskum fyrirkøsum við kapitali, ið vilja gera ilögur í Suðurstreym.

Tá ið landið hevur dyggiliga sviðið á hesum øki, mugu kommunurnar í Suðurstreym stovna eitt vinnulívsskip, sum flest allar kommunur ella sýslur í øðrum londum hava.

Uppgávan í fyrstu atløgu hjá hesum vinnulívsskipi verður:

1. At marknaðarføra Suðurstreym sum vinnulívsskipi uttanlands ígjøgnum m.a. donsku sendistovurnar.
2. Útvega bilig byggibúgv-in grundøki til útlendskan kapital, sum kann seta arbeispláss á stovni.

Hetta er eisini ein ársannan av, at vit eiga ongan risikokapital í Føroyum til slík endamáli, og tí má ein laga ein framtíðarpolitikk til heilt onnur krøv, enn hvat kommunur vanligar hava tikist við í Føroyum.

Við tí nýggja partafelagslógarruppskotinum, um at fyrirkøsum við meira enn kr. 300.000 í eginpeningi skulu bert gjalda 23% í skatt, hevur

løgtingið fyrri einaferð skyld avrikað eitt dygdgott arbeiði. Tó meti eg, at skattaprosentið er í so høgt, um ein skal kappast um kapitalveitingar, tá ið t.d. Lýðveldi Írland er niðriá 10% partafelagsgraskatti til útlendskan fyrirkøsum.

Við góðum samstarvi við lóggávuvaldið, skuldi á henda hátt ein framtíðarmóguleiki verið at økt inntøkugrundarlagið hjá øllum Suðurstreym, og harvið eisini Argja kommunu. Eitt er givið, at við bert at nýta skattaprosentið sum inntøkugrundarlag, við verandi kommunala vinnulívsskipitikki, vil skattaprosentið vera so høgt, at tað er ongin livandi móguleiki hjá borgarunum at gjalda slíkar upphæddir.

Við hesum er tað min vón, at borgarin í Argja kommunu heldur omanfyrirstandandi vera eina loysn á núverandi trupulleikum.

Fyri at fremja hetta í verki, skal nýtt vin í nýggjar fløskur. Tí er tin krossur eisini avgerandi fyri framtíðina hjá tær og mær. Hugs teg væl um. Tú kennir avrikað hjá sitandi samgongu, ið er Listi A ella AB (teir finna jú ikki eingang út av, hvat listin skal eita), og tú veist, at valevni á Lista C hava longu nú sett kósina út í kortið, ið kann bjarga borgarunum í Argja kommunu úr núverandi »fíggjarliga sodoma«.

Vel Lista C, og tygum verða ikki svikin.

Gott val!

Jóannes M. Hansen,
valeyni hjá Lista C

Til Jóannes Hansen, bygdaráðs-valevni á Argjum

Eg havi altið hildið, at fyrsta treytin hjá honum, sum gevur set út til at agitera uppundir val, skal vera, at viðkomandi talar nøkulunda satt.

Til fútu útspillingar tinar av teimum, sum her á Argjum lögdu lunnar undir at fáa bátahavnina við teimum hentleikum, har í dag eru og Róðrarneystið til fagra ungdom okkara, finst helst einki svar, ið tolar at koma á prent – bert at tú skuldi skammað teg og fyri so vilt eisini allar listi C, um hetta er nakað av tí, hann vil leggja navn til.

Ikki haldi eg, at okkara góði róðrarungdomur hevur verið størsta byrðan hjá kommununi. Heldur átti tú at takka teimum livandi og nú farnu, t.d. Eynuni Mouritsen fyri hansara slóðbrótani arbeiði fyri Argja Róðrarfelag, og øðrum fyri, hvussu væl teir síðan hava umsitandi hetta fyri bygdina so týðandi arbeiði.

Er hann so áhugaður sum hann letst, kann eg vísa Jóannesi Hansen á mangt og

hvat, sum er gjørt fyri at útvega bátahavnini inntøku. Bataeigarar gjalda fyri teym og skúrar umfram fyri at taka bátar upp – og sum tað seinasta í so máta stovnssettu vit nú sunnudagin Argja Marina-klubban, sum eisini kann verða við til at útvega pening til deksbátahavnina og róðrarneystið. Settar verða upp oljupumpur og aðrar tænastuveitingar, alt samalt fyri at útvega bátahavnini inntøkur – og hetta skal ikki kosta kommununi eitt kloivið oyra.

Hetta skal hinvegin í fyrstu syftu gjalda viðlíka-hald og arðrar ábøtur í havnni – og sum frá líður eisini geva inntøkur til at gjalda aftur tað, kommunan higartil hevur lagt út til okkara góðu havn.

Men greitt er, at vit ongan veg koma í so máta við monnum sum tær, monnum, sum við so grovum útspillingum av navngivnum persónum, sum vist hava bólti, báti, róðrarneysti og trivnaðargrundarlagi okkara annars

størsta áhuga og stuðul, allari bygdini at frama.

Ílt eyga kann einki gott sjá, men í tinari hatursframerð móti øllum, sum hevur við sjósiðuna á Argjum at gera, spillir tú ikki bert fyri okkum, sum vilja gera nakað, men eisini tyri tinum egnu bátamonnum á lista C, sum mær vitandi allir taka undir við teimum neyðgá framtíðarætlanum, vit hava fyri havnina og sum eins nøgv og vit, eru sinnaðir til at útvega havnni fleiri inntøkur og harvið móguleika fyri at skapa argjafólki eitt virkið og hugnaligt báta- og havnaumhvøvi.

Eg skal halda mær og ikki koma við nøkrum øgiligum »gysara«, sum tú kanska eftirlýsir, men vilt tú partu hava ein slíkan »privat«, kanst tú bert ringja til mín og fáa allar teir upplýsingar, sum tú vilt hava – umfram teir, eg veit tú ikki vilt hava. Men eingir teirra tæna tínum endamáli – at knúsa alt tað góða arbeiði, ið hóast alt

er gjørt á Argjum seinastu árin.

Mortan í Geil



Edith Dahl stillari:

Javnaðarflokkurin hevur vist sína ávirkan fyrr í býráðnum. Vit høvdu borgarstjóran, Palla Henriksen, í mong ár. Tað var ikki í gulltíðini, men kortini megnaði Javnaðarflokkurin at húsast við tí sum var, so borgarin kendi seg ikki sleptan uppá fjall.

Í hesum góðu tíðum, verið hava, áttu øll at kent seg tryggan.

Gamaní, hava barnafamiljur fingið barnastyrk (ein táta), men samstundis verður skorið niður á t.d. barnatannarøkt.

Skúlalæknin er farin í søguna, við tí úrsliti, at næmingar í dag koma úr 10. fl. við álvarsligum brekum, sum ein skúlalækni yvaleynt hevði varnast fyrr. Nú verður tosað um at byggja fleiri skúlar. ERU pengar at byggja fyri, so var betur at brúkt teir at fylla teir rúmu karmar vit longu hava.

Eg velji JAVNAÐARFLOKKIN, TÍ EG ERI GÓÐ VIÐ HAVNINA.